

Speech TGV opening museale herinrichting Synagoge Groningen 05 september 2021

Op 23 oktober 1911 werd in Offenbach am Main, in een middenstandsgezin, een jongetje, Erich, geboren. Na een onbezorgde jeugd ging hij geneeskunde studeren en door zijn vooruitziende blik en alertheid besloot hij rond 1933 Duitsland te verlaten en naar Engeland te vertrekken. Na als ongewenst vreemdeling Engeland te zijn uitgezet, kwam hij na vele omzwervingen uiteindelijk in Groningen terecht. In Groningen settelde hij zich en ging werken als voetverzorgder. Tijdens zijn werkzaamheden leerde hij een jongedame kennen, Reni, met wie hij verkering kreeg en uiteindelijk samen is gaan onderduiken aan de Friesestraatweg, hier, in Groningen. Zij overleefden beiden de oorlog en wisten na de oorlog een gezin te stichten, een bedrijf op te bouwen en bovenal positief in het leven te staan!

Namens het bestuur van de Stichting Folkingestraat Synagoge heet ik een ieder van harte welkom.

Een speciaal woord van welkom wil ik richten tot de Commissaris van de Koning in Groningen, Rene Paas en zijn echtgenote.

Ein besonders willkommenswort für ein von unsere Deutsche partners: Frau Susanne Bracht

En natuurlijk ook een warm welkom voor de vertegenwoordigers van alle fondsen zonder wiens steun we dit alles niet hadden kunnen realiseren.

Een speciale groet ook aan degenen die ivm beperkende maatregelen door COVID-19 hier niet lijfelijk aanwezig kunnen, maar toch via een live-stream deze bijeenkomst kunnen bijwonen.

Eigenlijk had onze voorzitter Gaby Poell hier moeten staan. Zij bevindt zich op dit moment op een zeilboot tussen Portugal en de Azoren en door materiaal pech en een gebrek aan wind is het haar niet gelukt om hier aanwezig te zijn. Dit spijt haar en ons als bestuur heel erg.

Dames en heren,

Vandaag vieren we de officiële opening van de museale herinrichting van de Synagoge, het idee hiervoor ontstond zo'n 10 jaar geleden.

En hier komt het verhaal van het jongetje uit Offenbach am Main weer terug voor mij. Reni en Erich waren mijn grootouders. En hun ervaringen en verhalen over de periode vanaf de jaren 30 hebben op mij altijd een enorme indruk gemaakt. En doen dat, naarmate ik ouder wordt eigenlijk steeds meer.

Het doel wat het bestuur nastreeft met deze museale herinrichting, staat dan ook dicht bij mij persoonlijk.

1. We wilden als Synagoge naar buiten treden, het verhaal vertellen van het Joodse leven in stad, provincie en de grensstreek door de jaren heen. Van 1500 tot het heden.
2. We wilden dat, om de rijke geschiedenis ervan en de wezenlijke bijdrage van de Joodse inwoners aan het culturele, maatschappelijke en economische leven niet verloren te laten gaan. In de hoop dat dit zou bijdragen tot een beter begrip van de Joodse cultuur en religie. Onder het motto: onbekend maakt onbemind. Geen luxe in de huidige tijd waarin standpunten verharderen en de intolerantie van dag tot dag toeneemt. Reden waarom we de bezoeker graag aan het denken zetten en we sterk focussen op jongeren d.m.v. educatieprogramma's.
3. Met dit alles proberen we zoveel mensen te bereiken via pers, social media, en natuurlijk met deze permanente tentoonstelling.

We hadden dit nooit voor elkaar gekregen als we niet de hulp hadden gekregen van zovelen: financieel, maar ook anderszins.

Onze dank gaat uit naar:

Provincie Groningen en Gemeente Groningen, naar de Stichting Oude Groninger Kerken, het Scholten Kammingafonds, het VSB-fonds, het V-Fonds, het Mondriaen Fonds; het Prins Bernhard Cultuurfonds, de Emmapleinfoundation, de donateurs van de stichting Folklingestraat Synagoge en een aantal fondsen die anoniem wensen te blijven. Tot slot de EDR, die d.m.v. het Interregprogramma van de Europese Unie een enorme bijdrage heeft geleverd aan het grensoverschrijdende onderdeel van ons totale project.

In dit kader wil ik namens het bestuur onze waardering uitspreken voor Camara van der Spoel, oud-bestuurslid, die naast haar drukke werkzaamheden de fondsenwerving voor haar rekening heeft genomen. En natuurlijk ook voor al die oud-bestuursleden, vrijwilligers, medewerkers (Geert en Marcel) en de leden van de stuurgroep, die in de loop der jaren op de een of andere wijze hebben meegewerkt en meegedacht bij de tot standkoming van dit alles.

En last but not least voor de makers van de permanente en de reizende tentoonstelling : het Ontwerpcollectief, en Liefke Knol, onder de bezielende leiding van Willy van der Schuit.

Dames en heren,

Straks zult u wat meer horen over de ontstaansgeschiedenis van de expositie en in de gelegenheid zijn om de permanente expositie en een klein deel van de reizende tentoonstelling te bekijken. Hopelijk is wat u ziet en hoort voor u aanleiding om vooral terug te komen. Wij zullen u met open armen ontvangen.